

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 115/07-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. mája 2007 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti A., a. s., P., P., zastúpenej advokátkou JUDr. E. P., P., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 178/02 a rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 13 C 178/02 z 10. septembra 2003, postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Co 379/03 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1 Co 379/03 z 22. novembra 2004, ako aj namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 42/2005 zo 14. marca 2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti A., a. s., P., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. marca 2005 doručená sťažnosť spoločnosti A., a. s., P., P. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. E. P., P., v ktorej namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 178/02 a rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 13 C 178/02 z 10. septembra 2003, postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Co 379/03 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1 Co 379/03 z 22. novembra 2004, ako aj porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 42/2005 zo 14. marca 2005.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že žalobou zo 16. augusta 2002 sa žalobkyňa - bývalá zamestnankyňa sťažovateľky - domáhala v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 13 C 178/02 určenia neplatnosti výpovede z pracovného pomeru podľa § 46 ods. 1 písm. c) Zákonníka práce v znení účinnom do 31. marca 2002 (ďalej len „Zákonník práce“) a náhrady mzdy. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 13 C 178/02 z 10. septembra 2003 rozhodol, že výpoveď daná žalobkyni listom sťažovateľky z 27. marca 2002 je neplatná a nárok na náhradu mzdy vylúčil na samostatné konanie, v ktorom bude rozhodnuté aj o trovách konania.

Sťažovateľka podala proti predmetnému rozsudku 15. novembra 2003 odvolanie, pretože podľa jej názoru okresný súd neúplne zistil skutkový stav veci, nevykonala dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Krajský súd rozsudkom sp. zn. 1 Co 379/03 z 22. novembra 2004 potvrdil prvostupňové rozhodnutie okresného súdu. Sťažovateľka podala proti tomuto rozsudku 28. januára 2005 dovolanie, pretože podľa jej názoru v konaní došlo k vade uvedenej v § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), t. j. postupom okresného súdu a krajského súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Cdo 42/2005 zo 14. marca 2003 dovolanie sťažovateľky odmietol.

Sťažovateľka zastáva názor, že okresný súd a krajský súd porušili jej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru najmä v časti, kde vyhovel žalobnému nároku o vyslovenie neplatnosti výpovede. Podľa jej názoru odvolací súd pochybil, keď potvrdil rozsudok krajského súdu o neplatnosti výpovede danej žalobkyni z nasledovných dôvodov:

- výpovedný dôvod je špecifikovaný podľa § 46 ods. 1 písm. c) Zákonníka práce zrozumiteľne, určito a nezameniteľne, a to s poukazom na to, čo výpovedi predchádzalo,

- medzi účastníkmi konania je nepochybné, že dôvodom výpovede je nadbytočnosť, stačí len citácia zákonného ustanovenia, pretože iný dôvod ako nadbytočnosť v tomto ustanovení nie je,

- dôvod nadbytočnosti v § 46 ods. 1 písm. c) Zákonníka práce je široko koncipovaným výpovedným dôvodom, ktorý je v tomto ustanovení jediným, a preto je s iným dôvodom nezameniteľný,

- na podporu svojich tvrdení sťažovateľka poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 155/99,

- z predložených listinných dôkazov a zo svedeckých výpovedí je jednoznačne preukázané, že k rozhodnutiu o organizačnej zmene skutočne došlo, pričom Zákonník práce nevyžaduje písomnú formu tohto rozhodnutia,

- v dôsledku rozhodnutia o organizačnej zmene sa žalobkyňa stala nadbytočnou a jej nadbytočnosť je v príčinnej súvislosti s uvedeným rozhodnutím,

- sťažovateľka rozhodla o organizačnej zmene 11. februára 2002 a opätovne potvrdila toto rozhodnutie 11. marca 2002, pričom splnila všetky zákonom stanovené povinnosti pre platnosť výpovede, najmä tým, že preukázateľne zabezpečila žalobkyni iné vhodné zamestnanie, ktoré však tá odmietla,

- v prípade, ak okresný súd považoval vykonané dokazovanie za nepostačujúce na to, aby vydal zákonné rozhodnutie, mal vykonať dôkaz vypočutím svedka - ďalšej pracovníčky, s ktorou bol na základe tých istých skutočností a tých istých právnych aktov ukončený pracovný pomer ako so žalobkyňou (prvostupňový súd však tento dôkaz nevykonával).

Vzhľadom na to okresný súd a krajský súd dospeli podľa názoru sťažovateľky na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým a právnym zisteniam, rozhodli v rozpore s platným právom a porušili jej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľka ďalej v sťažnosti uvádza, že v dovolaní z 28. januára 2005 podrobne poukázala na relevantné skutočnosti a právny názor, z ktorých vyplýva, že postupom okresného súdu a krajského súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Najvyšší súd sa však v uznesení sp. zn. 1 Cdo 42/2005 zo 14. marca 2005 podľa názoru sťažovateľky s jej námietkami a argumentáciou nevysporiadal, aj keď to boli tvrdenia, ktoré neboli v skoršom štádiu konania posúdené. „Väčšinu podstatných okolností prípadu a právnej argumentácie sťažovateľa nechal...“ (najvyšší súd, pozn.) „...bez povšimnutia.“ Z uvedených dôvodov považuje sťažovateľka toto uznesenie najvyššieho súdu za arbitrárne a jeho postup v dovolacom konaní za svojvoľný, čím došlo k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd spoločnosti A., a. s. P., P., postupom Krajského súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Co 379/03 a rozsudkom Krajského súdu Prešov sp. zn. 1 Co 379/03 zo dňa 22. 11. 2004 a postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 178/02 a rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 13 C 178/02 zo dňa 10. 09. 2003 boli porušené.“

2. *Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. I Co 379/03 zo dňa 22. 11. 2004 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.*

3. *Základné právo na súdnu ochranu upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd spoločnosti A., a. s. P. postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. I Cdo 42/2005 zo dňa 14. 03. 2005 boli porušené.*

4. *Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. I Cdo 42/2005 zo dňa 14. 03. 2005 a rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. I Co 379/03 zo dňa 22. 11. 2004 v spojení s rozsudkom Okresného súdu v Prešove sp. zn. č. k. 13 C 178/02 zo dňa 10. 09. 2003 sa zrušujú a vec sa vracia Krajskému súdu v Prešove ako odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.*

5. *Spoločnosti A., a. s. P., P., sa priznáva finančné zadostučinenie vo výške 1.000,- Sk (slovom jedentisíc slovenských korún), ktoré jej je Krajský súd Prešov povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.*

6. *Spoločnosti A., a. s. P., P., priznáva náhradu trov konania v celkovej výške 9.379,- Sk, ktoré je Krajský súd v Prešove povinný uhradiť na účet advokátky JUDr. E. P., so sídlom P., ... do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia.“*

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv uvedených v... čl. 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 178/02 a rozsudkom okresného súdu sp. zn. 13 C 178/02 z 10. septembra 2003

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základného práva alebo slobody môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 103/02).

Podľa § 201 OSP účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k názoru, že sťažovateľka mala v systéme všeobecného súdnictva k dispozícii účinný opravný prostriedok na dosiahnutie nápravy porušenia svojich práv, ktoré boli postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 13 C 178/02 a rozsudkom sp. zn. 13 C 178/02 z 10. septembra 2003 podľa jej názoru porušené. Týmto účinným prostriedkom bolo odvolanie proti rozsudku prvostupňového súdu, ktoré sťažovateľka podala 15. novembra 2003. Využitie tejto zákonnej možnosti účinnej ochrany základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vylučuje prijatie sťažnosti ústavným súdom, ktorý môže uplatniť svoju právomoc iba vtedy, ak navrhovateľ nemal inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu „Ak o závažných procesných pochybeniach, ktorými sa porušujú aj niektoré zo základných práv alebo slobôd, je oprávnený a povinný rozhodnúť všeobecný súd na základe riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov upravených v príslušnom procesnom poriadku, je právomoc ústavného súdu pred ich vyčerpaním vylúčená“ (IV. ÚS 10/02).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie jej základných práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 178/02 a rozsudkom okresného súdu sp. zn. 13 C 178/02 z 10. septembra 2003 pre nedostatok svojej právomoci.

2. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Co 379/03 a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 Co 379/03 z 22. novembra 2004

Ústavný súd z fotokópie rozsudku krajského súdu sp. zn. 1 Co 379/03 z 22. novembra 2004, ktorý bol k sťažnosti sťažovateľky pripojený ako príloha, zistil, že uvedeným rozsudkom bol potvrdený rozsudok okresného súdu sp. zn. 13 C 178/02 z 10. septembra 2003 ako prvostupňového súdu, ktorým bolo určené, že výpoveď z pracovného pomeru daná sťažovateľkou žalobkyni z dôvodu nadbytočnosti [ustanovenie § 46 ods. 1 písm. c) Zákonníka práce] je neplatná.

Sťažovateľka podala proti rozsudku okresného súdu v zákonom stanovenej lehote odvolanie, v ktorom uviedla najmä tieto dôvody:

- okresný súd neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (najmä výsluch svedkyne, s ktorou bol ukončený pracovný pomer rovnakým spôsobom ako so žalobkyňou),

- okresný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (výpoveď daná žalobkyni spĺňala všetky zákonné podmienky podľa relevantných ustanovení Zákonníka práce),

- rozhodnutie okresného súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (podľa názoru sťažovateľky listinné dôkazy v spise a výpovede svedkov preukázali, že výpoveď z dôvodu nadbytočnosti daná žalobkyni bola podložená rozhodnutiami sťažovateľky ako zamestnávateľa z 11. februára 2002 a 11. marca 2002, ktoré navyše podľa Zákonníka práce účinného do 31. marca 2002 nemuseli mať písomnú formu), výber nadbytočného zamestnanca prislúcha výlučne zamestnávateľovi, žalobkyni bola ponúknutá

práca v inej spoločnosti, ktorú odmietla (sťažovateľka nemala pre žalobkyňu žiadnu vhodnú prácu),

- dôvod výpovede bol nezameniteľným spôsobom špecifikovaný v zmysle požiadaviek stanovených zákonom, čo bolo v konaní pred okresným súdom nepochybné preukázané vykonaným dokazovaním.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku č. k. 1 Co 379/03-74 z 22. novembra 2004 okrem iného uviedol, že: „*Odvolací súd prejednal vec v zmysle zásad vyjadrených v § 212 O. s. p., preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a zistil, že odvolanie nie je dôvodné. Súd prvého stupňa totiž v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, na základe ktorého vec správne právne posúdil a následne o nároku žalobkyne aj správne rozhodol.*

Podľa § 46 ods. 1 písm. c) Zákonníka práce v znení platnom do 31. 3. 2002 zamestnávateľ môže dať zamestnancovi výpoveď, ak sa zamestnanec stane nadbytočným vzhľadom na rozhodnutie zamestnávateľa alebo príslušného orgánu o zmene jeho úloh, technického vybavenia, o znížení stavu zamestnancov za účelom zvýšenia efektívnosti práce alebo o iných organizačných zmenách.

O nadbytočnosť zamestnanca ide vtedy, ak zamestnávateľ nemá možnosť zamestnanca ďalej zamestnávať prácami dohodnutými v pracovnej zmluve. Dôvody tejto nemožnosti musia spočívať v tom, že zamestnávateľ naďalej nepotrebuje práce vykonávané zamestnancom a to buď vôbec alebo v pôvodnom rozsahu. Uvedený stav môže byť daný vnútornými organizačnými zmenami alebo znížením celkového počtu zamestnancov. Zamestnávateľ nie je viazaný zákonným obmedzením v tom, s ktorým konkrétnym zamestnancom rozviaže pracovný pomer. O výbere zamestnanca, ktorý sa stal nadbytočným rozhoduje zamestnávateľ a súd nemôže v tomto smere jeho rozhodnutie preskúmať.

Podľa § 44 ods. 2 Zákonníka práce účinného do 31. 3. 2002, zamestnávateľ môže dať zamestnancovi výpoveď iba z dôvodov výslovne uvedených v § 46 ods. 1; dôvod výpovede sa musí vo výpovedi skutkovo vymedziť tak, aby ho nebolo možné zameniť s iným dôvodom, inak je výpoveď neplatná. Dôvod výpovede nemožno dodatočne meniť.

Súd síce nie je viazaný právnou kvalifikáciou, ktorú účastník vo výpovedi uvedie, avšak vždy musí vychádzať z toho, ako je výpoveď skutkovo odôvodnená a či toto skutkové

naplnenie je predpokladom niektorého z výpovedných dôvodov uvedených v Zákonníku práce. Výpovedný dôvod sa musí v písomnej výpovedi uviesť tak, aby bolo zrejmé, aké sú skutočné dôvody, ktoré vedú druhého účastníka k tomu, čo chcel prejavíť, teda ktorý zákonný výpovedný dôvod uplatňuje a aby sa zabezpečilo, že uplatnený výpovedný dôvod sa nebude môcť dodatočne meniť. Preto je potrebné, aby sa výpovedný dôvod určitým spôsobom konkretizoval uvedením skutočností, v ktorých účastník vidí realizáciu zákonného dôvodu výpovede tak, aby nemohli vzniknúť pochybnosti, z akého dôvodu sa výpoveď dáva.

V danom prípade dal žalovaný vo vzťahu k žalobkyni výpoveď z pracovného pomeru v súlade s ustanovením § 46 ods. 1 písm. c) Zákonníka práce v znení platnom do 31. 3. 2002 na základe rozhodnutia zamestnávateľa z 11. 3. 2002 s tým, že výpovedná lehota je trojmesačná a mala začať plynúť prvým dňom kalendárneho mesiaca po doručení výpovede a jej koniec mal pripadnúť na 30. 6. 2002. Aj odvolací súd sa stotožňuje s názorom prvostupňového súdu v tom zmysle, že dôvod takto danej výpovede nebol žalovaným dostatočne špecifikovaný. Pri výpovedi dávanej zamestnávateľom podľa § 46 ods. 1 písm. c) Zákonníka práce ide o široko koncipovaný výpovedný dôvod, pri realizácii ktorého musí byť nepochybné, z akého konkrétneho dôvodu (zmena úloh zamestnávateľa, technického vybavenia, zníženia stavu zamestnancov za účelom zvýšenia efektívnosti práce alebo iné organizačné zmeny) sa zamestnanec stáva nadbytočným. Táto špecifikácia skutkového dôvodu vo výpovedi z 27. 3. 2002 absentuje, pričom len poukaz žalovaného na bližšie neoznačené rozhodnutie z 11. 3. 2002 nepostačuje.

So zreteľom na uvedené dôvody treba uzavrieť, že výpoveď žalovaného daná žalobkyni listom z 27. 3. 2002 je neplatná. Odvolací súd preto rozsudok vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené, potvrdil ako vecne správny postupom podľa § 219 O. s. p.“

Z obsahu sťažnosti sťažovateľky vyplýva, že uvedený rozsudok krajského súdu považuje za arbitrárny a porušujúci jej základné práva uvedené v petite sťažnosti.

Obsahom základného práva na súdnu ochranu je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania. Zmyslom tohto základného práva je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúca povinnosť súdu vo veci konať a k jeho porušeniu by mohlo dôjsť iba v tom

prípade, ak by bola komukoľvek odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, teda pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby.

Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy).

Ústavný súd však pri uplatňovaní svojej právomoci nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k danému rozhodnutiu, ani skúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na poskytnutie ochrany len v tých prípadoch, ak porušenie procesných práv účastníkov konania, ktoré sú chránené zákonmi, by znamenalo súčasne aj porušenie základných práv alebo slobôd deklarovaných ústavou alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná (I. ÚS 13/00, IV. ÚS 287/04).

Ústavný súd sa pri výkone svojej funkcie podľa ústavy zameriava na kontrolu zlučiteľnosti interpretácie a aplikácie vnútroštátnych právnych predpisov všeobecnými súdmi s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a slobodách.

Ústavný súd preto osobitne skúmal, či v danom prípade neboli ustanovenia zákonov (najmä relevantné ustanovenia Zákonníka práce) aplikované spôsobom, ktorý by znamenal porušenie označených ústavných práv sťažovateľky, a zistil, že to tak nie je.

Sťažovateľka nesúhlasila s právnym názorom vysloveným v rozhodnutí okresného súdu, v ktorom posúdil výpoveď z pracovného pomeru danú žalobkyni ako neplatnú z dôvodu nedostatočnej konkretizácie dôvodov, pre ktoré sa žalobkyňa stala nadbytočnou. Krajský súd ako odvolací súd preskúmal postup okresného súdu v konaní o neplatnosť

výpovede, ako aj odvolaním napadnutý rozsudok, dospel však k záveru, že okresný súd správne posúdil skutkový stav uvedenej veci a výpoveď daná sťažovateľkou žalobkyni je neplatná. Krajský súd preto potvrdil rozhodnutie okresného súdu, pričom v jeho rozhodnutí bol rešpektovaný skutkový a právny stav v čase, keď nastala relevantná právna skutočnosť. Krajský súd ustanovenia Zákonníka práce aplikoval spôsobom, ktorý neodporuje ich zneniu, účelu ani namietaným článkom ústavy. Vysporiadal sa aj s argumentáciou sťažovateľky uvedenou v odvolaní z 15. novembra 2003 a zároveň uviedol dôvody, pre ktoré nie je možné akceptovať právne názory sťažovateľky. Ústavný súd preto pri preskúmaní rozsudku krajského súdu nezistil žiadne skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné tento rozsudok označiť za arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľka neakceptuje právne názory odvolacieho súdu, nie je možné hodnotiť ako porušenie jej základných práv.

Z uvedeného dôvodu podľa názoru ústavného súdu neexistuje taká príčinná súvislosť medzi základnými právami sťažovateľky, ktorých porušenie namieta, a postupom krajského súdu pri rozhodovaní v danej veci, ktorá by umožňovala vysloviť záver o tom, že tieto základné práva sťažovateľky boli porušené. Skutočnosť, že sa sťažovateľka nestotožňuje s právnym názorom krajského súdu, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti namietaného rozhodnutia a nezakladá oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojim vlastným.

O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam (napr. rozhodnutia I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03), pričom v konkrétnych okolnostiach danej veci sa tak podľa názoru ústavného súdu nestalo.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom pre odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo

slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (m. m. I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03). Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

3. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 42/2005 zo 14. marca 2005

Sťažovateľka v dovolaní z 31. januára 2005 argumentovala tým, že odvolací súd jej neposkytol právnu ochranu, keď nevykonal „závažný a rozhodujúci dôkaz“, a to výsluch svedkyne, s ktorou ukončila pracovný pomer výpoveďou z rovnakého dôvodu ako so žalobkyňou. Uvedeným postupom bola sťažovateľke podľa jej názoru odňatá možnosť konať pred súdom, čo je podmienka prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f) OSP.

Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 1 Cdo 42/2005 zo 14. marca 2005, ktorým bolo dovolanie sťažovateľky z 31. januára 2005 odmietnuté, okrem iného uviedol: „So zreteľom na žalovanou tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameral na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci jej súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f) O. s. p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Dovolací súd nezistil podmienku prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f) O. s. p., na ktoré ustanovenie žalovaná v dovolaní poukazovala. Z obsahu spisu je zrejmé, že postupom súdu nebola žalovanej znemožnená realizácia tých procesných práv, ktoré jej Občiansky súdny poriadok priznáva na zabezpečenie jej práv a právom chránených záujmov (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom a pod.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na tú skutočnosť, že podľa ustálenej súdnej praxe nevykonanie dôkazov navrhnutých účastníkom konania nie je postupom, ktorým by súd odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom (napr. R 37/1993). Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, môže byť len odôvodnením dovolania v zmysle § 241 ods. 2 písm. c) O. s. p. v prípade, ak je dovolanie prípustné, a nie dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O. s. p.

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O. s. p., a iné vady konania v zmysle § 237 O. s. p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej v súlade s § 218 ods. 1 písm. c) v spojení s § 243b ods. 4 O. s. p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.“

Ústavný súd po preskúmaní uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 42/2005 zo 14. marca 2005 dospel k záveru, že z odôvodnenia nepochybne vyplýva, z akých dôvodov podľa jeho názoru nie je prípustné dovolanie podľa § 237 písm. f) OSP. Najvyšší súd reagoval na všetky relevantné argumenty sťažovateľky v dovolaní a podrobne posúdil podmienky prípustnosti dovolania aj podľa § 238 OSP. Z uvedeného dôvodu ústavný súd nezistil v postupe najvyššieho súdu znaky svojvoľnosti a nedospel ani k záveru, že napadnuté uznesenie je arbitrárne alebo nedostatočne odôvodnené (I. ÚS 143/06). Na základe uvedených skutočností preto sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že nemožno prisvedčiť argumentácii sťažovateľky, že ak všeobecný súd nevykoná ňou navrhovaný dôkaz, odníme sa jej tým ako účastníkovi konania možnosť konať pred súdom. Je na zvážení všeobecného súdu, či navrhnutý dôkaz vykoná (§ 120 OSP). Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej nie je súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy povinnosť vykonať dôkazy označené účastníkom konania (mutatis mutandis I. ÚS 75/96, II. ÚS 153/03, II. ÚS 141/06). Procesný princíp voľného hodnotenia dôkazov

dovoľuje vykonať súdu len tie dôkazy, ktoré podľa jeho uváženia vedú k rozhodnutiu vo veci samej (mutatis mutandis II. ÚS 218/00, IV. ÚS 182/04).

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa aj ďalšími návrhmi sťažovateľky (napr. priznaním primeraného finančného zadost'učinenia).

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. mája 2007